

Oktober 2021

NOTAT

Beskrivelse af de økonomiske rammebetingelser for vandselskaber der ikke er omfattet af Vandsektorloven

Der er en række vandværker i Danmark, der ikke er omfattet af Vandsektorloven og den regulering, som er en naturlig følge af at være omfattet af Vandsektorloven. Selskaber under 200.000 kubikmeter er ikke omfattet af Vandsektorloven. Selskaber mellem 200.000 kubikmeter og 800.000 kubikmeter kan vælge at være udenfor den indtægtsrammeregulering, der er en del af Vandsektorloven.

Selvom et vandselskab ikke er omfattet af Vandsektorloven, betyder det ikke, at selskaberne i regulermæssig forstand kan sidestilles med fx private virksomheder eller foreninger. Det skyldes, at selskaberne er omfattet af hvile-i-sig-selv princippet. Dette betyder bl.a., at kommunen er tilsynsmyndighed og fx skal godkende taksten. Dette notat beskriver de økonomiske rammebetingelser, som de selskaber, der ikke er omfattet af Vandsektorloven, opererer inden for rammerne af. Notatet er udarbejdet for Danske Vandværker med sigte på at understøtte medlemmerne af Danske Vandværkers dialog med finansieringskilder.

Konklusionen i notatet er, at vandselskaber, selvom de ikke er omfattet af Vandsektorloven, ikke bør sidestilles med andelsboligforeninger mv. og anden ureguleret virksomhed i en kreditmæssig forstand.

Baggrund om hvile-i-sig-selv-princippet

Kort og godt indebærer hvile-i-sig-selv princippet, at der er fuld brugerfinansiering. Vandselskabets udgifter til etablering, drift, vedligeholdelse, administration og forrentning af lån skal med andre ord dækkes fuldt ud af bidrag fra forbrugerne. Med andre ord har vandselskaberne altid ret til at opkræve udgifter hos forbrugerne under forudsætning af at takst godkendes af kommunen. I forlængelse heraf betyder princippet også, at virksomhedernes indtægter og omkostninger over tid skal balancere, og at lovgivningen således sætter grænser for overskuddet. En konsekvens er dermed også, at hvis der over en årrække er akkumuleret likviditet (driftsmæssige overskud), kan det være nødvendigt for vandselskabet at have driftsmæssige underskud i en periode, for at "tilbagebetale" overskud.

Opsummering af de forhold, der karakteriserer vandselskaberne, der ikke er omfattet af Vandsektorloven, med relevans for en kreditmæssig vurdering

Vandselskabernes vilkår for at drive virksomhed kan opsummeres således (når de ikke er omfattet af Vandsektorloven):

- Et vandselskab har mulighed for at opkræve de udgifter og investeringer, som selskabet har hos forbrugerne. Derfor er der et potentiale for lånefinansiering, idet større investeringer potentielt kan lånefinansieres med vished i, at investeringsomkostningen kan opkræves hos forbrugerne.
- Forbrugerne har som udgangspunkt ikke mulighed for at vælge en anden leverandør af vand, end det vandselskab der er etableret i området.
- At der os bekendt ikke er eksempler på, at private vandselskaber er gået konkurs og at kreditorer dermed har tabt penge.
- At hvis et vandværk nedlægges eller er nødlidende, overgår dets forsyningsområde i reglen til et andet alment offentligt vandværk i nærområdet. Forsyningsområdet kan dog deles og overgå til nabovandværker, hvis ledningsnet allerede er ringforbundet til det eller kan blive det. Dette kan dog kun ske, hvis alle forbrugere kan forsynes fra et alment vandværk og stilles ens økonomisk om ikke andet efter en overgangsperiode.
- At det er relevant at overveje, om det eksisterende ledningsnet har en pantværdi. Mange vandselskaber har ubehæftede ledningsnet, som kan have en værdi med henblik på låneudmåling.